

5/2013  
(125) rok XIV  
ISSN 1508-5082

# PODKARPACKI RZEGLAD SAMORZĄDOWY



## **Przedsięwzięcia priorytetowe**

– zarząd przyjął wstępną listę na lata 2014-2020

## **PSIM i PSe-AP**

– będą nowe e-usługi dla mieszkańców Podkarpacia

**Lokalne Grupy Działania**  
świętowały w Rzeszowie

**Lotnicze święto w Mielcu**



## Samorząd Województwa w trosce o podkarpackich hodowców

Wicemarszałek Lucjan Kuźniar uczestniczył w lipcu w konferencji podsumowującej drugi rok realizacji „Programu aktywizacji gospodarczo-turystycznej Województwa Podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo wskazanych terenów łąkowo-pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas”, którego jednym z głównych celów jest zwiększenie liczby zwierząt gospodarskich, wypasanych na terenach parków krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach objętych programem Natura 2000 na Podkarpaciu. Samorząd Województwa Podkarpackiego zapoczątkował program tzw. wypasu w 2012 roku, przeznaczając na jego realizację 1 mln 850 tys. złotych, natomiast w tym roku samorząd zarezerwował już 2 mln 235 tys. złotych. Jest to jedyna w Polsce inicjatywa tego typu prowadzona przez samorząd województwa. W 2012 roku w programie wypasu brało udział prawie 6 tysięcy zwierząt gospodarskich, w tym roku liczba ta zwiększyła się o ponad 3 tysiące, o ponad 45% zwiększyła się także powierzchnia przeznaczona do wypasu zwierząt. W tym roku swój udział w programie zgłosiło 6 stowarzyszeń hodowców, a za ich pośrednictwem ze środków przeznaczonych przez Samorząd Województwa na ten cel skorzysta 455 rolników z regionu.

MJP

## Marszałek przekazał działki Uniwersytetowi Rzeszowskiemu

Zarząd Województwa przekazał Uniwersytetowi Rzeszowskiemu dwie działki, na których ma zostać wybudowany „Zakład Nauki o Człowieku”. To kolejny krok do powołania kierunku lekarskiego na uczelni. Akt notarialny w tej sprawie podpisali marszałek Władysław Ortyl, członek Zarządu Bogdan Romaniuk, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Aleksander Bobko oraz dyrektor Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie Janusz Solarz. Zarząd województwa podpisał także preumowę z Uniwersytetem na dofinansowanie budowy z Regionalnego Programu Operacyjnego. Koszt inwestycji jest szacowany na 23 mln złotych, a kwota unijnego wsparcia ma wynieść 19,5 mln złotych. Na Uniwersytecie Rzeszowskim jest obecnie wydział medyczny kształcący pielęgniarzy, położne, ratowników medycznych i fizjoterapeutów, jednak dopiero powstanie Zakładu Nauki o Człowieku pozwoli na kształcenie lekarzy.

MJP



## Podsumowanie kampanii informacyjno-promocyjnej Regionalnego Programu Województwa Podkarpackiego (RPO WP)

Głównym celem kampanii było m.in. zwiększenie świadomości mieszkańców regionu na temat korzyści płynących z wdrażania RPO WP oraz wypromowanie efektów realizacji Programu. Jej efekty przez dwa i pół miesiąca można było zobaczyć nie tylko w telewizji, ale również w kinie i w Internecie oraz usłyszeć w radiu. Na konferencji prasowej, która odbyła się na początku sierpnia, marszałek Władysław Ortyl podsumował efekty kampanii oraz omówił

kwestie związane z naborem przez samorząd województwa propozycji przedsięwzięć priorytetowych dla rozwoju województwa w latach 2014-2020. Głównym celem kampanii było m.in. zwiększenie świadomości mieszkańców regionu na temat korzyści płynących z wdrażania RPO WP oraz wypromowanie efektów realizacji Programu. Kampanię, na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego, opracowała i realizowała Agencja Reklamowa DSK z Warszawy, a jej koszt wyniósł ponad 365 tys. zł. Samorząd Województwa Podkarpackiego, jako instytucja zarządzająca RPO WP, jest zobowiązany do przeprowadzenia raz do roku kampanii informacyjno-promocyjnej o szerokim zasięgu skierowanej do wszystkich mieszkańców województwa, w którym wdrażany jest program.

MJP

## Szpital w Krośnie ma 2 nowe karetki i gotowe lądowisko

Na płycie lądowiska Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie zostały uroczystie poświęcone dwie nowe karetki transportowe, które kupił szpital. Krośnieńska lecznica nabyła je w firmie leasingowej za ponad 300 000 zł. Zakończył się też remont lądowiska dla helikoptera. W uroczystości wzięł udział Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Tadeusz Pióro, odpowiedzialny za służbę zdrowia. Oddawanie tych dwóch karetek i lądowiska to tak naprawdę poprawa infrastruktury szpitala i poprawa bezpieczeństwa tych, którzy są najważniejsi – pacjentów – mówił Tadeusz Pióro, przypominając, że lądowisko powinien do końca roku mieć każdy szpital, w którym jest SOR. Urząd Marszałkowski będzie pamiętał i często myślał o szpitalach wojewódzkich i nie tylko wojewódzkich – zapowiadał marszałek Pióro. W czasie wizyty w szpitalu w Krośnie członek zarządu Tadeusz Pióro zwizytował także stan zaawansowania prac budowlanych i wyposażenia powstającego bloku operacyjnego.

MJP



## Dożynki diecezjalne w Katedrze Rzeszowskiej

W niedzielę 26 sierpnia 2013 r. Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Jan Burek uczestniczył w Dożynkach Diecezji Rzeszowskiej, które odbyły się na placu przed Katedrą Rzeszowską. Nabożeństwo dziękczynne za dar chleba i pracę rolników rozpoczęło się od przyjęcia delegacji z wieńcami, które witał ksiądz Jerzy Uchman – diecezjalny duszpasterz rolników. Mszę Św. poprzedził program słowno-muzyczny w wykonaniu zespołu ludowego „Widelanie” z Widelki, chóru męskiego „Gloria” z Wysokiej Głogowskiej oraz Orkiestry Dętej z Zaczernia. Funkcję Starostów Dożynkowych pełnili w tym roku przedstawiciele Dekanatu Głogów Małopolski: Agnieszka Kramarz i Maciej Gaweł. Sumie odpustowej przewodniczył ks. bp. Jan Wątroba Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej. Po Mszy Św. na placu katedralnym odbyła się prezentacja wieńców dożynkowych. W Dożynkach diecezjalnych uczestniczyło wielu parlamentarzystów, przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych, władz podkarpackich uczelni, służb mundurowych i organizacji katolickich.

MJP

## Rzeszowskie obchody 74. rocznicy wybuchu II wojny światowej

Rzeszowianie tradycyjnie uczcili rocznicę wybuchu II wojny światowej. 1 września, w Kościele Garnizonowym w Rzeszowie odprawiona została specjalna msza święta, której przewodniczył ksiądz pułkownik Tomasz Anisiewicz – kapelan Garnizonu Rzeszów. W obchodach uczestniczyli Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Wojciech Buczak oraz Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Jan Burek. Nie zabrakło również przedstawicieli władz wojewódzkich, samorządowych, służb mundurowych, a w szczególności licznie przybyłych żołnierzy z Garnizonu Rzeszów oraz kombatantów i harcerzy. Po zakończeniu liturgii uczestnicy uroczystości zgromadzili się przy tablicach pamiątkowych znajdujących się na ścianie Kościoła. Głos zabrał wiceprezydent Rzeszowa Marek Ustrobiński. Po apelu pamięci, kompania wystawiona przez 21 batalion logistyczny pod dowództwem porucznika Tomasza Czekaja, oddała salwę honorową. Na zakończenie uroczystości, pod tablicami upamiętniającymi żołnierzy walczących w obronie Polski przedstawiciele władz złożyli wieńce i wiązanki kwiatów.

MJP



## Agrobieszczady 2013

W ostatnich dniach lipca Lesko gościło uczestników XVIII edycji Targów Rzemiosła i Przedsiębiorczości „AGROBIESZCZADY 2013”, połączonej z XIII edycją finału regionalnego konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”. Impreza ta od lat promuje regionalną kuchnię, przedsiębiorczość i rolnictwo rozstrawiając nasz region. Samorząd Województwa Podkarpackiego reprezentowali na tej wyjątkowej imprezie wicemarszałek Lucjan Kuźniar oraz członek zarządu Tadeusz Pióro. Z roku na rok leskie targi mogą poszczycić się coraz większą liczbą gości nie tylko z całej Polski, ale również wystawców z Ukrainy i Słowacji. Podczas tegorocznych targów aż 55 wystawców wzięło udział w XIII edycji konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”. Jego organizatorami na szczeblu wojewódzkim są Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego oraz Marszałek Województwa Podkarpackiego przy współudziale Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. Wicemarszałek Kuźniar podziękował wszystkim, których wysiłki i zaangażowanie pomagają pielęgnować dziedzictwo kulinarne regionu, zwłaszcza członkom Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń, które wynajdują i ocalają stare receptury, kultywując tym samym tradycje minionych pokoleń.

MJP



## W NUMERZE

Przedsięwzięcia priorytetowe – jest wstępna lista . . . . .	2
Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 . . . . .	4
Nowe e-usługi dla mieszkańców . . . . .	5
Sportowcy promują Podkarpackie . . . . .	6
Konwent marszałków . . . . .	7
V Targi Lokalnych Grup Działania . . . . .	8
Lotnicze święto w Mielcu . . . . .	9
XIII Dożynki Wojewódzkie . . . . .	12
Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa 2013 . . . . .	14
„Alpejsko-Karpackie Forum Współpracy” po raz drugi w stolicy Podkarpacia . . . . .	16
Podkarpackie na Forum Ekonomicznym w Krynicy . . . . .	17
Święto Plonów to część polskiego dziedzictwa . . . . .	18
Szkoły medyczne i specjalne rozpoczęły nowy rok szkolny . . . . .	19
Deklaracja współpracy marszałków dotycząca Wiślanej Trasy Rowerowej . . . . .	19
Zaprezentowano efekty wykorzystania Funduszy Europejskich na Podkarpaciu . . . . .	20

### Podkarpacki Przegląd Samorządowy

Miesięcznik Samorządu Województwa Podkarpackiego

#### Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego  
w Rzeszowie  
Al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów.  
tel. 17 860 67 05, 17 860 67 62, faks: 17 850 17 81  
pps@podkarpackie.pl  
www.podkarpackie.pl

#### Redaktor naczelny: Tomasz Leyko

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania  
i skracania nadesłanych tekstów.

#### Przygotowanie do druku i druk:

Drukarnia Biały Kruk, Białystok

Nakład: 1000 egzemplarzy

Na okładce: Rzeszów jesienią. Fot. S. Kieszkowski



M. Konopka A. Gorzelak-Nieduży

## Przedsięwzięcia priorytetowe – jest wstępna lista

Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął wstępną listę przedsięwzięć priorytetowych, które mają szansę zostać zrealizowane w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. Są to projekty wybrane spośród ponad 400 propozycji, jakie wpłynęły do Urzędu Marszałkowskiego w czasie trwającego ponad miesiąc – od 17 lipca do 21 sierpnia – naboru.

Nabór pozwolił zdobyć zarządowi województwa informacje, jakie projekty są ważne dla mieszkańców regionu i istotne ze względu na rozwój województwa. Do Urzędu Marszałkowskiego wpłynęło ponad 400 propozycji takich przedsięwzięć, które zostały zweryfikowane czy spełniają następujące kryteria o charakterze strategicznym:

- co najmniej regionalna skala oddziaływania przedsięwzięcia,
- wpływ na atrakcyjność i konkurencyjność województwa poprzez wspieranie występujących potencjałów lub niwelowanie barier rozwojowych,
- wpływ na sytuację społeczno – gospodarczą (np. korzystny wpływ na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej regionu, poprawę dostępności komunikacyjnej),
- zgodność z dokumentami strategicznymi oraz programowymi, w szczególności z aktualizowaną Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego.

Na liście znalazły się 143 przedsięwzięcia na łączną kwotę 26 mld złotych.

*Po tym wstępnym sformułowaniu listy na Zarządzie Województwa wysłaliśmy ją do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, czekamy na uwagi i informacje z poszczególnych ministerstw. Będziemy także pracować z beneficjentami. Chcemy sprawdzić listę pod względem zgodności ze strategią rozwoju regionalnego – czy mamy pokryte wszystkie obszary, które aktywizują społeczno-gospodarczy rozwój naszego województwa. Chcemy konsultować to z różnymi środowiskami, uczelniami, przedsiębiorstwami, samorządami. Oczywiście chcemy także przeprowadzić konsultacje polityczne, aby panował na terenie województwa szeroki konsensus na ten temat. Planuję mię-*

*dzi innymi spotkać się z panią wojewodką – mówi marszałek Władysław Ortyl.*

Przedsięwzięcia priorytetowe, które znalazły się na liście, zostały podzielone na cztery grupy:

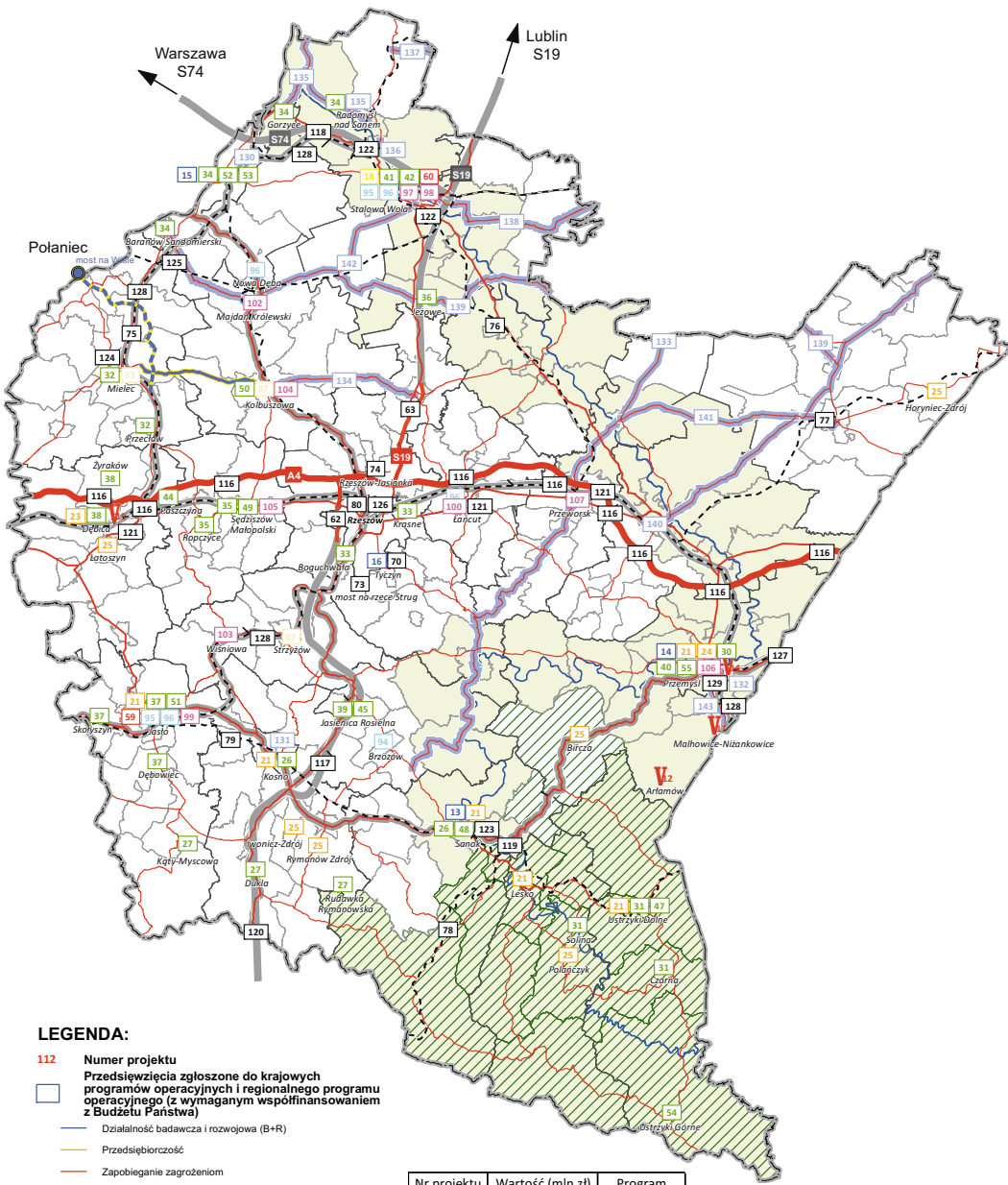
- 1) przedsięwzięcia zgłoszone do krajowych programów operacyjnych i regionalnego programu operacyjnego (z wymaganym współfinansowaniem budżetu państwa),
- 2) przedsięwzięcia istotne dla województwa, które mogą być sfinansowane z budżetu państwa lub ze środków celowych,
- 3) przedsięwzięcia istotne dla województwa nie zgłoszone przez właściwych beneficjentów, a których potrzebę realizacji widzi samorząd województwa oraz inne jednostki,
- 4) wytypowane przez samorząd województwa odcinki dróg wojewódzkich do ewentualnej realizacji w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Lista została przedstawiona radnym na sesji sejmiku i przekazana do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Marszałek uspokaja, tych których projekty nie znalazły się na liście:

*Za chwilę ogłaszamy nabór na listę projektów kluczowych związanych z Regionalnym Programem Operacyjnym i to dopiero da pełny obraz. Ci, którzy być może teraz czują rozczarowanie, może znajdą tam swoje miejsce. Te dwie listy pokażą dopiero pełny obraz – powiedział marszałek.*



WIZUALIZACJA PRZESTRZENNA WSTĘPNEJ LISTY PRZEDSIĘWZIĆ PRIORYTETOWYCH PLANOWANYCH DO REALIZACJI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO DO UJĘCIA W MANDACIE NEGOCJACYJNYM SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DO KONTRAKTU TERYTORIALNEGO NA LATA 2014-2020



LEGENDA:

- 112** Numer projektu
- 112** Przedsięwzięcia zgłoszone do krajowych programów operacyjnych i regionalnego programu operacyjnego (z wymaganym współfinansowaniem z Budżetu Państwa)
- Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)
- Przedsiębiorczość
- Zapobieganie zagrożeniom
- Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
- Kultura
- Sektor ITC
- Energetyka i Ochrona środowiska
- Transport i Infrastruktura komunikacyjna
- Ochrona zdrowia
- V** Przedsięwzięcia istotne dla województwa, które mogą być sfinansowane z Budżetu Państwa lub środków celowych
- Odcinki dróg i linii kolejowych objętych zadaniem
- Odcinek drogi wojewódzkiej będący w trakcie realizacji w ramach Programu Rozwoj Polski Wschodniej 2007-2013
- Odcinek drogi wojewódzkiej zrealizowany w ramach Programu Rozwoj Polski Wschodniej 2007-2013
- Przedsięwzięcia istotne dla województwa nie zgłoszone przez właścicieli beneficjentów, a których potrzebę realizacji widzi Samorząd Województwa oraz inne jednostki
- Odcinki dróg wojewódzkich wytypowane przez Samorząd Województwa do ewentualnej realizacji w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia
- Gminy objęte Programem Strategicznym Błękitny San
- Gminy objęte Programem Strategicznym Rozwoju Bieszczad
- Autostrada A4
- Droga ekspresowa S19
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie
- - - - Pozostałe linie kolejowe

Nr projektu	Wartość (mln zł)	Program
111	90	
112	415	
114	54,72	
115	35	

Nr projektu	Wartość (mln zł)	Program
116		PO IIŚ
117		PO IIŚ
118		PO IIŚ
119		PO IIŚ
120		PO IIŚ
121		PO IIŚ
122		PO IIŚ
123		PO IIŚ
124	10	PO IIŚ
125	62	PO IIŚ
126	210	PO IIŚ
127	410	PO IIŚ
128	120	PO IIŚ/RPO
129	60	PO IIŚ

Nr projektu	Wartość (mln zł)	Program
130	50	P O P W
131	288,1	P O P W
132	538	P O P W
133	835,95	P O P W
134	365	P O P W
135	232,34	P O P W
136	150	P O P W
137	60	P O P W
138	258,53	P O P W
139	320	P O P W
140	546,37	P O P W
141	368	P O P W
142	455,7	P O P W
143	61	P O P W

Gminy objęte Programem Strategicznym Błękitny San

Baligród	
Cisna	
Czarna	Nozdrzec
Dubiecko	Olszanica
Dydnia	Orły
m. i gm. Dynów	m. i gm. Przemysł
Fredropol	Pysznica
Gorzyce	Radomyśl nad Sanem
m. i gm. Jarosław	m. i gm. Radymno
Jeżowe	m. i gm. Rudnik nad Sanem
Komańcza	m. i gm. Sanok
Krasiczyn	Sieniawa
Krzyszów	Solina
Krzywca	m. Stalowa Wola
Kuryłówka	Stubno
Laszki	Tryńcza
m. i gm. Lesko	m. i gm. Ulanów
m. i gm. Leżajsk	m. i gm. Ustrzyki Dolne
Lutowiska	Wiązownica
Medyka	m. i gm. Zagórz
m. i gm. Nisko	Zaleszany
m. i gm. Nowa Sarzyna	Żurawica

Gminy objęte Programem Strategicznym Rozwoju Bieszczad

Baligród
Bircza
Cisna
Czarna
Komańcza
Lesko
Lutowiska
Olszanica
Solina
Tyrawa Wołowska
Ustrzyki Dolne
Zagórz

Nr projektu	Wartość (mln zł)	Program
13	37	PO IR
14	50	PO IR
15	51	PO IR
16	42	PO IR
18	400	PO PC
21	132,8	PO PW
23	61,09	PO PW
24	49,38	PO PW
25	Ok. 420	PO PW
27	4302	PO IIŚ
30	1550,08	PO IIŚ
31	107,68	PO IIŚ
32	73,39	PO IIŚ
34	310,51	PO IIŚ
35	124,3	RPO/BP
36	70	RPO/BP
37	119,41	PO IIŚ
38	73,81	PO IIŚ
39	11	PO IIŚ
40	100	PO IIŚ
41	30	PO IIŚ
42	600	PO IIŚ
44	12	PO IIŚ
45	11	PO IIŚ
47	36	PO IIŚ
48	56	PO IIŚ
49	34,6	PO IIŚ
50	18,9	PO IIŚ
51	469	PO IIŚ
52	98,7	PO IIŚ
53	83,75	PO IIŚ
54	3,75	PO IIŚ
55	60	PO IIŚ
59	10	PO IIŚ
60	23,7	PO IIŚ
62		PO IIŚ
63		PO IIŚ
70	56,6	PO PW
73	20	PO PW
74	177	PO IIŚ
75	154,2	PO IIŚ/PO PW
76	343	PO IIŚ/PO PW
77	241,3	PO IIŚ/PO PW
78	154,5	PO IIŚ/PO PW
79	152	PO IIŚ/PO PW
83	75	PO WER
94	150	PO IIŚ
95	120	PO IIŚ
96	60	PO IIŚ
97	21	PO IIŚ
98	30	PO IIŚ
99	94	PO IIŚ
100	131	PO IIŚ
102	39	PO IIŚ
103	20	PO IIŚ
104	24	PO IIŚ
105	60	PO IIŚ
106	32	PO IIŚ
107	20	PO IIŚ



**Monika Konopka**

# Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020

Na sierpniowej sesji Sejmiku Województwa radni przyjęli bardzo ważny dokument: zaktualizowaną Strategię Rozwoju Województwa. Prace nad nią trwały od dwóch lat. Szczególnie intensywny był ostatni etap, gdyż dla zarządu województwa przyjęcie strategii było sprawą priorytetową.

Ta strategia powstawała przez długi okres, ale w porozumieniu z mieszkańcami regionu – zatem w oparciu o szerokie konsultacje społeczne. Wszelkie uwagi i wnioski, jakie trafiły do nas w sprawie strategii, zostały potraktowane przez zarząd województwa, jako wyraz aktywności wszystkich obywateli oraz radnych, a także jako przejaw troski o dobro województwa podkarpackiego – mówił marszałek Władysław Ortyl, tuż po tym jak radni przyjęli strategię.

Liczący ponad sto stron dokument określa w jakich kierunkach w najbliższych latach powinno się rozwijać Podkarpacie. Przyjęta Strategia wskazuje cztery główne obszary rozwoju, do których należą:

- Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka
- Kapitał Ludzki i Społeczny
- Sieć Osadnicza
- Środowisko i Energetyka

W tych dziedzinach będą się w szczególności koncentrować działania samorządu województwa, których efektem ma być zmniejszenie dysproporcji w rozwoju pomiędzy bogatą północą a biedniejszym południem regionu. Celem strategii jest wzmocnienie naszych „mocnych stron” czyli tzw. przewag konkurencyjnych, aby Podkarpacie było regionem atrakcyjnym dla inwestorów i mieszkańców, a także, by mogło konkurować z najlepiej rozwiniętymi obszarami w kraju.

Strategia będzie realizowana w dużej mierze poprzez Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020 oraz inne programy strategiczne, między innymi Program Strategicznego Rozwoju

Bieszczad czy Program Strategiczny „Błękitny San”.

*Chcemy inwestować w infrastrukturę drogową, aby ją dokończyć i poprawić, w infrastrukturę kolejową, w sprawy związane z ochroną środowiska, rozwojem edukacji, przedsiębiorczości i wdrażania tzw. polityki przemysłowej, abyśmy nie mówili tylko o usługach w sferze miękkich działań, tylko o konkretnych firmach, które się zlokalizują na terenie naszego województwa, tak aby można było tworzyć miejsca pracy, które byłyby związane z całą sferą działań innowacyjnych, z badaniami i z rozwojem, które niosą ze sobą wartość dodaną w postaci innowacji – tłumaczył marszałek Władysław Ortyl, odpowiadając na pytania dziennikarzy tuż po przyjęciu strategii przez radnych.*

Realizacja celów strategii będzie monitorowana, tak aby było wiadomo, na jakim etapie jesteśmy i co jeszcze jest do zrobienia. Ma się tym zająć między innymi Regionalne Obserwatorium Terytorialne, działające w strukturach Urzędu Marszałkowskiego. ROT ma nie tylko monitorować postępy realizacji strategii, ale także prowadzić ocenę wszystkich działań z zakresu zewnętrznej interwencji publicznej.

Dodatkowo realizacja strategii będzie miała wsparcie różnych środowisk od naukowców, przedsiębiorców, poprzez samorządy i organizacje pozarządowe, gdyż marszałek zdecydował o powołaniu Podkarpackiego Forum Terytorialnego. Ma to być nie tylko organ opiniotwórczy, ale także ciało doradcze, na forum którego toczyć się będzie dyskusja m.in. na temat planowanych działań strategicznych.

Harmonogram prac nad Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020

30 maja 2011 – radni Sejmiku Województwa Podkarpackiego podejmują uchwałę, aby przystąpić do aktualizacji strategii;

Początek 2012 – zostają przygotowane „Założenia do aktualizacji strategii”;

Konsultacje społeczne „Założeń do aktualizacji strategii” w powiatach;

6 czerwca 2012 – zarząd województwa przyjmuje założenia do aktualizacji strategii, uwzględniając zgłoszone w czasie konsultacji uwagi;

Od lipca 2012 do stycznia 2013 – prace zespołów zadaniowych nad poszczególnymi dziedzinami działań strategicznych i priorytetami tematycznymi właściwego dokumentu Strategii;

25 marca 2013 – pierwsza debata nad projektem aktualizowanej strategii na Sejmiku Województwa Podkarpackiego;

17 kwietnia 2013 – zarząd województwa przyjmuje przygotowany projekt strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

Od 22 kwietnia do 27 maja 2013 – konsultacje społeczne projektu aktualizowanej strategii w Przemyślu, Krośnie, Tarnobrzegu i Rzeszowie;

25 czerwca 2013 – zarząd województwa przyjmuje projekt strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uwzględniającym wyniki konsultacji społecznych;

16 lipca 2013 – pierwsze czytanie projektu aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego;

26 sierpnia 2013 – drugie czytanie projektu strategii i przyjęcie przez radnych dokumentu „STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020”





Monika Konopka

## Nowe e-usługi dla mieszkańców

Już niebawem Podkarpacie czeka prawdziwa informatyczna rewolucja. Wiele spraw w urzędach, samorządach, szpitalach będzie można załatwić przez internet – nie wychodząc z domu. Bardziej powszechny będzie także sam dostęp do internetu. Wszystko za sprawą dwóch dużych projektów informatycznych, które realizuje samorząd województwa. Chodzi o Podkarpacki System Informacji Medycznej oraz Podkarpacki System e-Administracji Publicznej.

PSIM czyli Podkarpacki System Informacji Medycznej oraz PSe-AP czyli Podkarpacki System e-Administracji Publicznej to projekty, na realizację których, umowy z wykonawcami zostały podpisane 13 września w piątek. Marszałek Władysław Ortyl jest jednak spokojny o powodzenie obu przedsięwzięć.

*Trzynastego, w piątek ... my się tego nie boimy – mówił marszałek tuż po podpisaniu umów – To ważny moment dla samorządu i mieszkańców województwa. Oba te projekty mają taką cechę, że znacząco się różnią, albo wyprzedzają działania podejmowane w innych województwach i stąd jest to ważna sprawa dla nas, jako dla samorządu, że te obowiązki, które mamy w ten sposób możemy projektami wypełnić.*

PSIM czyli Podkarpacki System Informacji Medycznej ma ułatwić mieszkańcom regionu dostęp do usług medycznych. W ramach projektu powstanie Regionalne Centrum Informacji Medycznej oraz uruchomionych zo-

stanie sześć kompleksowych e-usług dla mieszkańców całego regionu, m.in. e-informacja i e-rejestracja. Przez internet będzie można sprawdzić między innymi wolne terminy do specjalistów lub umówić się w przychodni, a lekarze będą mieć pełen dostęp do informacji o przebiegu leczenia pacjenta.



Wartość podpisanej umowy opiewa na prawie 60 milionów złotych, a wykonawca ma dostarczyć kompu-

tery, oprogramowanie, serwery, a także inny niezbędny sprzęt. Projekt PSIM obejmie osiem szpitali wojewódzkich, a poprzez Regionalne Centrum Informacji Medycznej również 19 szpitali powiatowych oraz szpital MSW w Rzeszowie.

Druga umowa, którą podpisał marszałek dotyczy Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej. To projekt za ponad 92 miliony złotych, który ma objąć aż 160 jednostek samorządu terytorialnego. Ale przede wszystkim ma ułatwić mieszkańcom regionu załatwianie spraw w urzędach przez internet w ramach systemu e-Usług.

*Jest to jeden z największych tego typu projektów w kraju. Mówimy tutaj o 160 jednostkach, które trzeba połączyć w zintegrowaną sieć informatyczną. Dostarczyć w każdym urzędzie sprzęt komputerowy, sprzęt wielofunkcyjny umożliwiający składanie i przetwarzanie wniosków drogą elektroniczną. To wszystko działa oczywiście kiedy jest w sieci i tę sieć musimy zintegrować – tłumaczył Dariusz Baran z ATOS IT, wykonawca projektu.*

Dzięki tym dwóm projektom Podkarpackie ma szansę stać się liderem w zakresie wdrażania nowych rozwiązań informatycznych dla mieszkańców. Oba projekty: PSIM i PSeAP są współfinansowane z Funduszy Europejskich.



## Sportowcy promują Podkarpackie

Rafał Wilk – mistrz świata w kolarstwie ręcznym, Jakub Kipa – mistrz świata w układaniu kostki Rubika nogami, Kaja Skrzek – brązowa medalistka mistrzostw Europy w skokach do wody oraz Kacper Lesiak – srebrny i złoty medalista w skokach do wody zostali nagrodzeni przez Zarząd Województwa Podkarpackiego. Ze sportowcami spotkał się marszałek Władysław Ortyl.

*Co roku wydajemy duże pieniądze na różnego rodzaju działania promujące nasz region. Nie zawsze jednak ta promocja jest skuteczna i odpowiada naszym oczekiwaniom. Chcemy wyławiać i doceniać tych, których praca, talenty i sukcesy pomagają nam promować Podkarpackie. Gratuluję sportowcom ich sukcesów i dziękuję, że swymi wysiłkami rozślawiają nasz region – mówił w czasie spotkań ze sportowcami marszałek Władysław Ortyl.*

*Podczas spotkania Rafał Wilk dziękował za wsparcie finansowe ze strony Samorządu Województwa. Bez tej pomocy bardzo trudno byłoby w pełni profesjonalnie, w odpowiednich warunkach przygotować się do tych mistrzostw. Musiałbym się zastanawiać, czego sobie odmówić, bo takie przygotowania wiążą się z ogromnymi kosztami, a tak mam komfort psychiczny, że mogę spokojnie trenować – nie ukrywał Rafał Wilk.*

Obecny na spotkaniu z Rafałem Wilkiem Członek Zarządu Województwa Bogdan Romaniuk gratulował sportowcowi, mówiąc: *Widząc sportowe osiągnięcia naszego rodaka, chcemy podwyższyć kwoty wsparcia dla pana Rafała w przyszłorocznym budżecie województwa. Jestem przekonany,*

*że te środki pozwolą mi dobrze przygotować się do kolejnych sportowych przedsięwzięć, aby mógł walczyć o najwyższe miejsca na podium.*

Rafał Wilk od 2010 roku zdobywa zaszczytne tytuły i miejsca na podium wielu krajowych i międzynarodowych imprez sportowych. W 2012 roku na Igrzyskach Paraolimpijskich w Londynie zdobył dwa złote medale. Dwa tytuły mistrza świata i złote medale przywiezione z Kanady są dopełnieniem jego medalowej kolekcji.



*Do końca nie wierzyłem, że zdobędę medal, chciałem się otrzeć o podium, nawet o drugim miejscu nie marzyłem, bo wiedziałem, że są lepsi od mnie, szczególnie zawodnik, który wygrał ze mną w czasie Mistrzostw Europy. A jednak byłem lepszy, udało mi się, pokonałem go i wygrałem – nie ukrywa satysfakcji Jakub.*

Członek zarządu Bogdan Romaniuk spotkał się także z tenisistami stołowymi, którzy na VI Akademickich Mistrzostwach Europy w Tenisie



15 letni mielczanin Jakub Kipa zdobywca tytułu mistrza świata w układaniu kostki Rubika stopami jest wdzięczny marszałkowi Władysławowi Ortylowi za wsparcie, jakiego udzielił mu Samorząd Województwa Podkarpackiego, by mógł uczestniczyć w Mistrzostwach Świata w Las Vegas. W ich trakcie Jakub w 38 sekund ułożył kostkę Rubika stopami. Zdobyl tytuł oraz pobil rekord Europy w tej konkurencji.

Stołowym w Turcji obronili tytuł najlepszej akademickiej drużyny w Europie. Dodatkowo Tomasz Lewandowski aktualny wicemistrz Polski seniorów zdobył złoto w turnieju indywidualnym, a Paweł Chmiel zdobył w singlu brązowy medal. Brąz wywalczyli także w deblu para Tomasz Lewandowski – Michał Dąbrowski. Bogdan Romaniuk serdecznie gratulował sportowcom zdobytych medali.







**Tomasz Leyko**

## Konwent marszałków

Przez dwa dni w Bydgoszczy i w Toruniu debatowali marszałkowie województw. Pierwszy dzień konwentu zdominowała gospodarka wodna, drugi polityka prorodzinna. W obradach uczestniczył marszałek Władysław Ortyl.

*Konwent Marszałków jako ciało opiniotwórczo-doradcze reprezentuje interesy 16 województw. W posiedzeniach biorą udział również eksperci z różnych dziedzin, przedstawiciele administracji rządowej i samorządów lokalnych. Przedmiotem obrad są m.in. zmiany w ustawach i rozporządzeniach, uwagi i opinie do opracowywanych dokumentów, jak również aktualne problemy wymagające zaopiniowania przez samorządy województw. Opinie i uwagi marszałków województw są formułowane w postaci stanowisk Konwentu, które po akceptacji wszystkich województw są przekazywane urzędом, instytucjom centralnym i parlamentarzystom.*

Marszałkowie dyskutowali m.in. o stanie i rozwoju śródlądowych szlaków wodnych oraz planowanej nowelizacji ustawy prawo wodne. W rozmowach wziął udział wiceminister środowiska Stanisław Gawłowski, prezes krajowego zarządu gospodarki wodnej Witold Sumiński i przewodnicząca konwentu dyrektorów zarządów melioracji i urządzeń wodnych Joanna Gustowska, a także specjalizujący się w tej tematyce eksperci: profesor Zygmunt Babiński z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego i prof. Bartosz Rakoczy z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W obradach uczestniczył również Stanisław Stachura, dyrektor Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych. W drugiej części pierwszego dnia obrad uczestniczyła Minister Sportu i Turystyki Joanna Mucha, prezentując ramowy plan trzech projektów, które mają zachęcić najmłodszych do uprawiania sportu.

W Toruniu dyskutowano także m.in. o założeniach Krajowej Polityki Miejskiej do 2020 roku oraz procesie cyfryzacji. Gościem tej części konwentu był Minister Administracji i Cyfryzacji Michał Boni. Drugiego dnia tematem wiodącym była polityka prorodzinna. Piątkowe dyskusje toczyły się w zabytkowym, toruńskim ratuszu. Specjalnym gościem był prezydent Bronisław Komorowski. Województwo podkarpackie reprezentowała również Mariola Zajdel-Ostrowska, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie. Program polityki rodzinnej prezydenta RP przedstawiła Irena Wóycicka, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP. Dyskutowano także o możliwościach wykorzystywania funduszy unijnych do realizacji polityki prorodzinnej. Swoje rozwiązania i działania na rzecz wsparcia rodzin przedstawili gospodarze konwentu czyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kujawsko-Pomorskiego. Przedmiotem rozmów była również Karta Dużej Rodziny, którą w niedalekiej przyszłości chce wprowadzić także podkarpacki samorząd.

W Toruniu dyskutowano także m.in. o założeniach Krajowej Polityki Miejskiej do 2020 roku oraz procesie cyfryzacji. Gościem tej części konwentu był Minister Administracji i Cyfryzacji Michał Boni.

Drugiego dnia tematem wiodącym była polityka prorodzinna. Piątkowe dyskusje toczyły się w zabytkowym, toruńskim ratuszu. Specjalnym gościem był prezydent Bronisław Komorowski. Województwo podkarpackie reprezentowała również Mariola Zajdel-Ostrowska, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie. Program polityki rodzinnej prezydenta RP przedstawiła Irena Wóycicka, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP. Dyskutowano także o możliwościach wykorzystywania funduszy unijnych do realizacji polityki prorodzinnej. Swoje rozwiązania i działania na rzecz wsparcia rodzin przedstawili gospodarze konwentu czyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kujawsko-Pomorskiego. Przedmiotem rozmów była również Karta Dużej Rodziny, którą w niedalekiej przyszłości chce wprowadzić także podkarpacki samorząd.







Aleksandra Gorzelak-Nieduży

## V Targi Lokalnych Grup Działania

Bogactwo smaków i aromatów tradycyjnych potraw, charakterystycznych dla różnych części Podkarpacia, regionalni artyści i rzemieślnicy, pokazy rzeźbiarskie, bibułkarskie, warsztat wyrobu ceramiki pod gołym niebem, regionalne tańce i przyśpiewki – tak pośród barwnych dekoracji prezentowały się lokalne społeczności w czasie V Targów Lokalnych Grup Działania z terenu Województwa Podkarpackiego. Impreza odbyła się 1 września 2013 roku, w centralnym punkcie Rzeszowa – na ulicy 3 Maja. Jej uroczystego otwarcia dokonali wspólnie Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Lucjan Kuźniar, zastępca prezydenta Rzeszowa Stanisław Sienko oraz prezes Polskiego Radia Rzeszów Henryk Pietrzak. Lokalne Grupy Działania to stowarzyszenia, które skupiają pełnych zaangażowania, pomysłów i pasji ludzi, działających na rzecz lokalnych społeczności, wyszukując i promując ich atuty. Czynną to między innymi przez pryzmat dziedzictwa kulinarnego, obrzędów, tańców, przyśpiewek, talentów lokalnych artystów i rzemieślników. Na terenie województwa zarejestrowanych jest 31 Lokalnych Grup działania.

24 z nich swój potencjał zaprezentowało w czasie rzeszowskiej imprezy. Samorząd Województwa Podkarpackiego rozpoczął współpracę z Lokalnymi Grupami Działania w 2009 roku, kiedy zainicjowały swoją działalność.

*Od kilku lat dokładamy wszelkich starań, aby dać członkom Lokalnych Grup Działania szansę prezentacji bogactwa i potencjału swych małych ojczyzn. Te targi to okazja do wspólnej zabawy, ale i konkurowania między sobą, prezentacji swojej kuchni, rękodziela, grup śpiewaczych i muzykujących. Wszystko po to, aby zachęcić i przekonać do aktywności tych, którzy do tej pory działali lokalnie. Dajemy szansę, aby swoje działania mogli pokazać na szerszym forum. Swą małą ojczyznę mogą dzięki temu pokazać z atrakcyjnej strony, promując ją, i siebie jednocześnie. To Państwo – członkowie Lokalnych Grup Działania – kreują rzeczywistość swych wsi, sołectw i małych miasteczek. Państwo czują, gdzie tkwi ich siła i jakie atrybuty należy promować – mówił w czasie otwarcia targów wicemarszałek Lucjan Kuźniar.*

V edycja Targów LGD cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkań-

ców Rzeszowa i regionu. Szczególnie zainteresowanie wzbudziły przygotowane przez panie z Kół Gospodyń Wiejskich wyroby z miodu, pieczone według dawnych receptur chleby, przetwory z warzyw i owoców z przydomowych ogrodów oraz nalewki.

W czasie tegorocznych targów członkowie Lokalnych Grup Działania uczestniczyli w dwóch konkursach: na najlepsze stoisko oraz najciekawszy występ w ramach koncertu „Nasza muzyka i śpiewanie”. Tytuł „Najlepszego stoiska wystawowego” zdobyła Lokalna Grupa Działania „Kraina Nafty”, obejmująca swym funkcjonowaniem tereny Chorkówki, Dukli, Iwonicza Zdroju, Jaślisk, Jedlicza i Miejsca Piastowego. Drugie miejsce zajęło stoisko przygotowane przez Lokalną Grupę Działania PROWENT, trzecie przypadło LGD Eurogalicja. LGD „Kraina Nafty” zwyciężyła także w drugim konkursie Targów: „Nasza muzyka i śpiewanie”. Drugie miejsce wyśpiewała sobie LGD LIWOCZ, a trzecie Stowarzyszenie LGD „Dorzecze Mleczki”.

Dodatkowym elementem targów był panel edukacyjny dla dzieci i młodzieży z zakresu zdrowego żywienia, ekologii i wiedzy o Lokalnych Grupach Działania.





Tomasz Leyko

## Lotnicze Święto w Mielcu

Kilkadziesiąt tysięcy osób przybyło na Piknik Lotniczy w Mielcu zorganizowany z okazji 75-lecia przemysłu lotniczego w mieście. Imprezę zorganizowały Polskie Zakłady Lotnicze oraz Samorząd Województwa Podkarpackiego i Urząd Miasta w Mielcu.

Samorząd województwa wziął udział w pikniku promując Regionalny Program Operacyjny. Lotniczy piknik relacjonowała na swojej antenie TVP Info oraz TVP Rzeszów. Przebieg imprezy można było śledzić również na żywo w internecie.

Główną częścią pikniku były atrakcyjne pokazy. Ich program był historyczną sztafetą, a właściwie żywą lekcją lotniczej historii. W powietrzu prezentowały się samoloty, które na przestrzeni 75 lat opuszczały mury mieleckiej fabryki. Nie mogło zatem zabraknąć CSS-13 czyli słynnego Kukuruznika, który kilka lat po wojnie był produkowany w Mielcu. Na niebie pojawił się też TS-8 Bies oraz słynny AN-2. Z popularnego „Antka” skoczył desant spadochroniarzy.

Prawdziwą gratką były akrobacje odrzutowca SB LIM-2 także przed laty

produkowanego w Mielcu, który jest niczym innym jak polską wersją samolotu Mig-15. Swoje umiejętności pokazał też słynny wojskowy zespół akrobacyjny „Biało-Czerwone Iskry”. Biało-czerwoną bombę wodną zrzuciły samoloty Dromader.

Współczesny okres reprezentował samolot M-28 Skytruck, za sterami którego siedzieli Wiesław Cena i Wiesław Starzec oraz śmigłowiec Black-Hawk S70i, pilotowany przez Michała Skaggsa i Wojciecha Romańczuka. „Czarny Jastrząb” pokazał, że śmigłowiec potrafi naprawdę wiele.

Obok samolotów związanych z Mielcem pojawiły się również inne maszyny. Prawdziwą atrakcją była symulowana bitwa powietrzna przygotowana przez słowacką grupę rekonstrukcyjną Retro Sky Team. Lotnicze wyczyny pilotów komentował Tadeusz

Sznuk z Polskiego Radia, znany dziennikarz, ale również pilot i pasjonat lotnictwa. Nad organizacją części lotniczej czuwał Aeroklub Mielecki.

Na ziemi atrakcji też nie brakowało. W namiotach ustawionych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, Politechnika Rzeszowska i Radiolatorium przygotowały mnóstwo naukowych pokazów i doświadczeń. Były też atrakcje dla dzieci przygotowane przez Politechnikę Dziecięcą.

– To było wspaniałe lotnicze święto, a dowodem tego jest tak liczna widownia. Mielec na pewno potrzebuje więcej takich imprez. Była to też dobra okazja, aby promować Regionalny Program Operacyjny – powiedział marszałek Władysław Ortyl.

Po lotniczych atrakcjach było też coś dla ducha. Na scenie ustawionej blisko pasa startowego zagrały zespoły Chrząszcze i Mr. Pollack ze specjalnym utworem Black-Hawk Song. Gwiazdą wieczoru była Sylwia Grzeszczak. Ten występ był kolejnym prezentem samorządu województwa dla mieleckiej publiczności.









PROGRAM REGIONALNY  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI FUNDUSZ  
ROZWOJU REGIONALNEGO



WOJEWÓDZTWO  
PODKARPACKIE

# 75 lat przemysłu lotniczego w Mielcu







Monika Konopka

## XIII Dożynki Wojewódzkie

W tym roku rolnicy z całego Podkarpacia świętowali zakończenie żniw w Mielcu. To właśnie tam odbyły się Dożynki Województwa Podkarpackiego i Diecezji Tarnowskiej. Honory gospodarza dożynek pełnił marszałek Władysław Ortyl oraz starosta mielecki Andrzej Chrabąszcz. Starostami uroczystości byli Krystyna Czuchra oraz Mieczysław Miazga. Na dożynki do Mielca licznie przybyli samorządowcy, parlamentarzyści oraz przedstawiciele służb mundurowych. Obecna była również wojewoda Małgorzata Chomycz-Śmigielska oraz minister rolnictwa Stanisław Kalemba.

XIII Dożynki Województwa Podkarpackiego oraz Diecezji Tarnowskiej rozpoczęły się mszą polową na placu przy Bazylice Mniejszej pw. św. Mate-

usza. Nabożeństwu przewodniczył Biskup Senior Diecezji Tarnowskiej Władysław Bobowski, a homilię wygłosił bp Edward Białogłowski – Krajowy



Duszpasterz Rolników, który podziękował rolnikom za ich pracę i chęć niesienia pomocy.



*Przede wszystkim dziękujemy rolnikom za ich trud gospodarowania podkarpacką ziemią. A ten trud jest wielki biorąc pod uwagę tegoroczną pogodę. Równocześnie rolnicy to ludzie solidarności, wrażliwi na los biednych i potrzebujących, na los tych, którzy potrzebują wsparcia czy kawałka chleba – mówił biskup Edward Białogłowski.*

W czasie mszy rolnicy złożyli dary dziękując za zbiory i prosząc o błogosławieństwo. Wśród nich byli starostowie dożynek, którzy wręczyli biskupowi chleby wypieczone z mąki



z tegorocznych zbiorów. Dla Krystyny Czuchra, która od prawie 40 lat wraz z mężem gospodaruje na roli, dożynki, a zwłaszcza funkcja starościny, były bardzo ważnym wydarzeniem.

*To jest czas kiedy można podziękować za tegoroczne zbiory, cieszyć się, że doczekaliśmy następnych żniw, następnych dożynek – mówiła Krystyna Czuchra.*

Mieczysław Miazga tegoroczny starosta dożynek wojewódzkich, podkreślał z kolei, że gospodarowanie na roli wymaga nie tylko wielu umiejętności, ale także powołania, o które coraz trudniej.

*Widać, że jest coraz mniej powołań, bo tyle ziemi leży odłogiem. Gospodarowanie na roli to jest trudny kawałek chleba. Rolnicy są na lasce pogody, narażeni na jej kaprysy: suszę, powódzie, inne problemy, dlatego coraz trudniej o powołania – mówił Mieczysław Miazga.*

Marszałek składając na ołtarzu bochen chleba powiedział, że jest on symbolem trudu i pracy podkarpackich rolników, a także wszystkich mieszkańców regionu.

*Chleb w chrześcijańskiej, polskiej, podkarpackiej tradycji to symbol niosący olbrzymią liczbę pozytywnych znaczeń i odniesień. Chleb to symbol wszystkich podstawowych potrzeb człowieka, a wspólnie spożywany jest znakiem przyjaźni, gościnności i solidarności. Okazały bochen chleba to znak, że żniwa i plony były udane, chociaż trudne i tego chleba nie powinno zabraknąć na szych stołach – powiedział marszałek.*

Dożynki wojewódzkie to także przegląd najpiękniejszych wieńców dożynkowych z całego regionu. Wymyślne konstrukcje zachwyciły gości uroczystości. Przeważały tradycyjne wieńce, ale nie zabrakło też takich np. w kształcie kuli ziemskiej czy statku. Wszystkie kosztowały wiele pracy i wysiłku. Były robione przez wie-



le tygodni, czasami wręcz do ostatnich chwil, bo wiele z nich było przyozdobionych świeżymi kwiatami, ziołami i owocami.

Po zakończonej mszy delegacje dożynkowe przeszły ulicami mieleckiej starówki na pobliski stadion Gryf. Tam na uczestników dożynkowych uroczystości czekały liczne atrakcje. Wiele zainteresowania wzbudziło też rozstrzygnięcie konkursu na najlepszego sołtysa powiatu mieleckiego. Nagrody zwycięzcom wręczył marszałek Władysław Ortyl.





Aleksandra Gorzelak-Nieduży

# Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa 2013

Debata o perspektywach współpracy i możliwościach realizacji wspólnych projektów transgranicznych, modlitwa ekumeniczna, śpiew, taniec, muzyka oraz wspólna zabawa – tak w skrócie wyglądały Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa. Uroczystości odbyły się na granicy, w miejscu planowanego polsko-ukraińskiego przejścia granicznego Malhowice-Nizankowice.

Wśród gości byli Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl, przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Wojciech Buczak, radni województwa Stanisław Bajda i Stanisław Bartnik, senator RP Andrzej Matusiewicz oraz samorządowcy z terenów przygranicznych. Stronę ukraińską reprezentowali Bohdan Matolyz I – zastępca Przewodniczącego Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej, Iwan Hrycak – Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie, Orest Bonk – przewodniczący Starosamborskiej Rejonowej Rady oraz Wołodymyr Cehieńko – przewodniczący Starosamborskiej Rejonowej Administracji Państwowej.

Dni dobrosąsiedztwa odbywają się na pasie polsko-ukraińskiej granicy, tuż przy punkcie granicznym nr 480 w Malhowicach. Ważną częścią tegorocznej

edycji Dni Dobrosąsiedztwa było Forum Współpracy Transgranicznej, poświęcone europejskim i krajowym możliwościom wsparcia rozwoju regionalnego i współpracy transgranicznej.

*Życzę Ukrainie, aby jak najszybciej była członkiem Unii Europejskiej, myślę, że ten czas nieuchronnie się zbliża. Takie spotkania, wymiana doświadczeń służą temu, aby pogłębić współpracę, bo relacje społeczne i kulturowe przekładają się na sprawy rozwoju gospodarczego – mówił w czasie konferencji na granicy marszałek Władysław Ortyl. Marszałek prezentował sukcesy, jakie stały się udziałem Podkarpacia dzięki funduszom unijnym, mówił także o przyszłej perspektywie unijnej 2014-2020.*

*Polska ma dużo doświadczeń, zarówno w gospodarce, jak i w sprawach społecznych, więc Ukraincom warto*

*coś z tych doświadczeń wziąć dla siebie, ponieważ my też idziemy do Europy. Jestem przekonany, że podpiszemy umowę stowarzyszeniową, ale to jest tylko początek drogi. Trzeba będzie jeszcze dużo pracy, aby wszystkie doświadczenia przenieść na stronę ukraińską. A kto tu jest najbliżej, od kogo możemy się uczyć? Najbliżej są Polacy. – mówił w Malhowicach Konsul Ukrainy we Lwowie Iwan Hrycak.*

Wagę dobrej współpracy pomiędzy Polakami i Ukraincami podkreślał Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Wojciech Buczak. *Mogą na nas liczyć Ukraińcy – na naszą pomoc i życzliwość. I to zarówno zwykli ludzie, jak i politycy. W ogóle mogą na nas liczyć jak na przyjaciół, na to, że my będziemy ich wspierać w tym, żeby Ukraina była w strukturach Unii Europejskiej, żeby granice między nami zniknęły. Wszyscy o tym tutaj zgodnie mówią – podkreślał przewodniczący Buczak.*

W czasie konferencji na granicy przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych – Barbara Michałowska mówiła o możliwościach wsparcia







tych skorzystają na przykład mieszkańcy rejonu starsamborskiego.

*Jesteśmy zainteresowani tym, żeby do nas do rejonu starsamborskiego ścigać jak najwięcej zewnętrznych środków, które pomogą nam się rozwijać. Przykładem takiej dobrej współpracy może być nasz projekt, w ramach którego dostaliśmy ponad 1 milion euro. W ramach programu Polska-Białoruś-Ukraina realizujemy inwestycje drogowe w Starym Samborze – podkreśla Orest Bonk Przewodniczący Starsamborskiej Rejonowej Rady.*

Dni Dobrosąsiedztwa mają także swój wymiar religijny. Modlitwę ekumeniczną na polsko-ukraińskiej granicy odmówili wspólnie ksiądz

Przez dwa dni tymczasowe przejście graniczne w Malhłowicach – Niżankowicach było oblegane. Kilka tysięcy osób wzięło udział we wspólnym świętowaniu, a na granicy trwał prawdziwy piknik. Zabawy, koncerty, pokazy laserów, atrakcje dla dzieci były okazją do spotkania.

*Chcemy aby nasz przekaz dotarł do młodzieży, tych młodych ludzi, którzy łatwiej wchodzi w relacje, których interesuje przyszłość, którzy łatwiej wyjeżdżają za granicę. I to jest myśl ważny element. Wychodzimy do nich poprzez zabawę, spotkanie, poprzez możliwość rozrywki, ale i przez możliwość zdobycia doświadczeń, które chcemy przekazać – powiedział marszałek Władysław Ortyl.*

transgranicznych polsko-ukraińskich projektów, zwłaszcza takich, po których pozostają konkretne efekty. Przykładem takiej współpracy jest projekt, który realizuje Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie. Jest to projekt dotyczący rozwoju turystyki nad Dniestrem a dotyczy wypożyczalni kajaków. *My dostarczamy sprzęt, organizujemy to w wszecham i następnie zostawiamy to w rękach Ukraińców, aby oni rozwijali ten pomysł dalej – wskazuje Barbara Michałowska z MSZ. Chodzi nam właśnie o takie projekty, dzięki którym nasza pomoc będzie widoczna, o coś co przyniesie trwałe rezultaty, a nie o jednorazowe inicjatywy – dodała Michałowska.*

Polsko-ukraińskie projekty realizowane są między innymi w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina. Ze środków



dr Stefan Bartuch – prezes Fundacji Kultury Duchowej Pogranicza z Lublina oraz ksiądz Bartosz Rajnowski – kanclerz Kurii Metropolitalnej w Przemyślu. Duchowni podkreślali konieczność budowania mostów dla przyszłości w duchu pojednania i przyjaźni.

Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa odbywają się od 2004 roku. Są one wspólnym dziełem partnerów z Polski i Ukrainy. Ich inicjatorem jest Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza. Od kilku lat przedsięwzięcie to współorganizuje Samorząd Województwa Podkarpackiego.





# „Alpejsko-Karpackie Forum Współpracy” po raz drugi w stolicy Podkarpacja

Przez dwa dni wystawcy z branży spożywczej, turystycznej i wysokich technologii prezentowali swoje oferty na imprezie targowo-wystawienniczej podczas „Alpejsko-Karpackiego Forum Współpracy”. Targi oraz towarzyszące im debaty, panele i dyskusje z udziałem polskich i zagranicznych ekspertów odbyły się we wrześniu w rzeszowskiej hali na Podpromiu. Organizatorem przedsięwzięcia było stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska, które obchodziło jubileusz 20-lecia Euroregionu Karpackiego.

Samorząd Województwa Podkarpackiego na Forum reprezentowali marszałek Władysław Ortyl i przewodniczący sejmiku Wojciech Buczak. Na imprezę przybyli partnerzy i współpracownicy stowarzyszenia z kraju i zza granicy, parlamentarzyści w osobach posłów na Sejm RP Stanisława Ożoga i Bogdana Rzończy, przedstawiciele miasta Rzeszowa, wystawcy i mieszkańcy Podkarpacia.



Marszałek Władysław Ortyl z okazji jubileuszu 20-lecia istnienia stowarzyszenia przekazał prezesowi Euroregionu Karpackiego Polska Józefowi Jodłowskiemu list gratulacyjny i pamiątkowe pióro. Marszałek podziękował władzom stowarzyszenia za działalność na rzecz tworzenia dialogu między europejskimi regionami, zwrócił uwagę na korzyści płynące ze współpracy i potrzebę dalszej działalności na rzecz zacieśniania przyjacielskich kontaktów. *Cieszę się, że stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska podejmuje ambitne wyzwania rozwoju współpracy między społecznościami*

*regionów europejskich. Jestem przekonany, że współpraca ta nadal będzie dynamicznie się rozwijała i obejmowała swym zasięgiem kolejne dziedziny mające wpływ na rozwój naszych regionów. Życzę tego panu prezesowi, członkom stowarzyszenia oraz wszystkim jego współpracownikom i partnerom – mówił podczas Forum marszałek Władysław Ortyl.*

W sobotę, wieczorem w Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie odbył się koncert galowy z okazji 20-lecia Euroregionu Karpackiego „Ponad regionami...”. Na scenie wystąpił Studencki Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Rzeszowskiej „Połoniny” oraz ukraiński zespół folkowy „AtmAsfera”. Po koncercie, marszałek Władysław Ortyl wręczył statuetki Karpackich Sokołów osobom zasłużonym dla rozwoju stowarzyszenia Euroregion Karpacki Polska, a przedstawicielom podkarpackich firm przekazał statuetki Godła Promocyjnego AGROPOLSKA.

W tym roku „Alpejsko-Karpackie Forum Współpracy” odbyło się pod hasłem Alpy-Karpaty – Energia Gór, a jego celem było zaprezentowanie ogromu możliwości i potencjałów obszarów górskich w ujęciu energii ludzi, organizacji, instytucji i miejsc związanych z Alpami i Karpatami. Międzynarodowe Targi Karpackie zorganizowane w ramach Forum zgromadziły aż 140 wystawców z kilkunastu kra-

jów europejskich oraz Karpat, w tym: Rumunii, Ukrainy, Słowacji, Węgier, Niemiec, Szwajcarii, Włoch, czy Austrii. Nie zabrakło także stoisk, na których prezentowały się miasta, powiaty i regiony. Podczas paneli dyskusyjnych swoimi doświadczeniami dotyczącymi rozwoju górskich regionów z karpackimi partnerami dzielili się goście z alpejskich krajów.



Forum towarzyszyły liczne atrakcje i występy artystyczne, przygotowane z myślą o odwiedzających targi mieszkańców Podkarpacia. Nie zabrakło atrakcji w postaci konkursów z nagrodami, były warsztaty tworzenia czekolady Polish Flavour oraz ChocoWine, możliwość degustacji win i innych produktów regionalnych i tradycyjnych z krajów alpejskich i karpackich. Można było także obejrzeć występy kulinarne oraz pokaz mody wiklinowej i folkowej.

Forum było realizowane przez Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska w ramach wdrażanego projektu pn. „Alpejsko – Karpacki Most Współpracy”, współfinansowanego przez szwajcarski program współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Forum zostało objęte honorowym patronatem m.in. Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyla, Wicemarszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego, czy Posła do Parlamentu Europejskiego – Tomasza Porębę.



## Nasz region na Forum Ekonomicznym w Krynicy

Tradycyjnie już po raz XXIII Krynica gościła uczestników Forum Ekonomicznego. W tym roku odbywało się ono pod hasłem „Perspektywy nowego ładu”, które nawiązuje do przemian ekonomicznych, społecznych i politycznych, które przyniósł światowy kryzys gospodarczy. Impreza zwana też „Polskim Davos” jest miejscem spotkań, prezentacji, paneli dyskusyjnych zaproszonych gości z całej Europy. Integralną częścią Forum już po raz siódmy jest Forum Regionów czyli wymiana poglądów oraz miejsce spotkań liderów samorządowych i elit regionalnych z Europy Środkowo-Wschodniej.

Podczas tegorocznej edycji forum nie zabrakło przedstawicieli Samorządu Województwa Podkarpackiego.

O dalsze działania na forum Unii Europejskiej oraz rządów państw karpaccich promujące realizację Strategii Karpacciej apelowali uczestnicy konferencji „Europa Karpat”, w której wziął udział Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl oraz przewodniczący sejmiku Wojciech Buczak. Tegoroczna debata koncentrowała się wokół hasła „Karpaty dla Europy”. Co państwa karpaccie mogą wnieść do Europy”. Organizatorem i gospodarzem konferencji był wicemarszałek sejmiku Marek Kuchciński.

Władysław Ortyl był jednym z panelistów dyskusji o Strategii karpacciej. Moderatorem debaty był z kolei europoseł z Podkarpacia Tomasz Poręba, a przewodnim pytaniem był charakter i cele jakie powinna nakreślać strategia. W dyskusji wzięli także udział parlamentarzyści: prezes PiS Jarosław Kaczyński, Beata Szydło, Józef Lassota, a także wiceprezes Europejskiego Centrum Przedsiębiorczości Jerzy Kwieciński oraz Gubernator Iwano-Frankowskiej Państwowej Administracji Obwodowej Mihailo Vyshyvaniuk. Marszałek Władysław Ortyl mówił o łamaniu barier między krajami karpaccimi.

*Dzięki dużym projektom infrastrukturalnym Karpaty staną się dostępnejsze. Droga Via Carpatia jest właśnie tym, co zniesie bariery komunikacyj-*

*ne – tłumaczył Władysław Ortyl, który przypomniał o czynionych staraniach aby sekretariat konwencji karpacciej został przeniesiony do Rzeszowa.*



Uczestnicy konferencji przyjęli tzw. Memorandum Krynickie 2013. Zaproponowali m.in. parlamentom narodowym utworzenie parlamentarnych zespołów karpaccich. Następnym krokiem mogłoby być podjęcie działań w kierunku utworzenia Zgromadzenia Międzyparlamentarnej Europy Środkowo-Wschodniej. Zgromadzenie to powinno stać się płaszczyzną stałej współpracy pomiędzy parlamentarzystami krajów regionu. Kolejna propozycja to podjęcie działań w celu utworzenia intergrup w Parlamencie Europejskim, które działałyby w zakresie współpracy karpacciej, a także

w celu promocji i realizacji strategii. Uczestnicy wyrazili również poparcie dla idei ochrony dziedzictwa i środowiska kulturowo-przyrodniczego Karpat poprzez Konwencję Karpaccą

W panelu dotyczącym „Współpracy transgranicznej samorządów terytorialnych” udział wzięli z kolei wicemarszałek Lucjan Kuźniar oraz Marek Rainer, kierownik oddziału Europejskiej Współpracy Terytorialnej Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie.

Dyskusja dotyczyła problemów obszarów przygranicznych m.in. bezrobocia i braku odpowiedniej infrastruktury biznesowej, a także nielegalnego

obrotu granicznego. Podczas panelu członek zarządu Lucjan Kuźniar mówił o przykładach współpracy polsko-ukraińskiej. Wspominał o przedsięwzięciach, które pozwolą na lepszą współpracę między Polakami i Ukraincami. – *Chcemy przyjść z pomocą przedsiębiorcom dlatego uważamy, że potrzebne jest powołanie instytucji, która pomoże Polakom i Ukraincom orientować się w przepisach sąsiednich krajów. Czasami drobny z pozoru błąd może przynieść firmom wiele strat. Ważne jest też usprawnienie procedur na przejściach granicznych –* mówił Lucjan Kuźniar.



**Daniel Kozik**

# Święto Plonów to część polskiego dziedzictwa

Wrzesień wiąże się nie tylko z zakończeniem prac polowych, ale także z obchodzonym od wieków przez rolników świętem plonów. Ta piękna tradycja, która stała się częścią polskiej kultury jest także kultywowana przez Polonię za granicą.



*W Rumunii prezentowano także efekty wdrażania RPO na Podkarpaciu*

Jak wyglądają dożynki obchodzone przez polonię na Bukowinie, miał okazję przekonać się członek zarządu Tadeusz Pióro, który wraz z Władysławem Turkiem, przewodniczącym komisji współpracy z zagranicą, turystyki i promocji sejmiku województwa przebywał z delegacją w Suczawie.

Na festynie dożynkowym nie zabrakło stoiska promocyjnego województwa podkarpackiego, gdzie serwowano potrawy regionalne, a na odwiedzających je Polonusów czekały liczne atrakcje. Uczestnikom dożynek swoim śpiewem i barwnym tańcem umilał czas Zespół Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego Resovia Saltans. Członek zarządu Tadeusz Pióro przekazał na dożynkach polonijnej młodzieżowej drużynie piłkarskiej stroje oraz piłki, nagroził rów-

nież laureatów konkursu plastycznego organizowanego przez Szkołę Polską.

Wizyta w Suczawie wiązała się także z licznymi spotkaniami, w tym z Ambasadorem RP w Bukareszcie Markiem Szczygłem, wojewodą Suczawskim, burmistrzem Suczawy oraz prezesem Związku Polaków w Rumunii, będącym posłem Mniejszości Polskiej do Sejmu Rumuńskiego Gerwazym Longerem.

Członek zarządu Tadeusz Pióro wziął także udział w dożynkach w Czerzeżu (powiat sanocki). Tam tradycyjnie po mszy świętej mieszkańcy przeszli w barwnym korowodzie z wieńcami dożynkowymi na miejscowy stadion, gdzie ludowe grupy dożynkowe przypominały ze sceny stare pieśni żniwne. Rozstrzygnięto również konkurs na najpiękniejszy wieniec dożynkowy. W kategorii wieniec tradycyjny pierwsze miejsce zajęła grupa dożynkowa Zabłotce, a w kategorii wieniec współczesny – grupa dożynkowa Pisarowce.

fot. Kasper Bosek

*Polonia w Rumunii ceni tradycję i dziedzictwo kulturowe*





## Szkoły medyczne i specjalne rozpoczęły nowy rok szkolny

W Regionalnym Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjnym dla Dzieci i Młodzieży im. Bł. Jana Pawła II w Rzeszowie odbyła się Wojewódzka Inauguracja Roku Szkolnego 2013/2014 medycznych szkół policealnych i szkół specjalnych prowadzonych przez samorząd województwa, w których naukę rozpoczęło ponad 1300 słuchaczy. Zarząd województwa reprezentował wicemarszałek Jan Burek.

Spotkanie poprowadziła Ewa Glesmer, dyrektor Zespołu Szkół przy Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. Janusz Solarz, dyrektor Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie; Bożena Mróz, z-ca dyrektora; Marian Siwiec, dyrektor

Fundacji Caritas na Rzecz Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży im. Bł. Jana Pawła II; dr n. med. Grzegorz Przysada, kierownik RORE; dr n. med. Mariusz Druźbicki, z-ca kier. RORE.

Na Inaugurację przybyli również dyrektorzy: medycznych szkół policealnych, Zespołu Szkół Specjalnych w Rymanowie Zdroju oraz Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie.

Uroczystość rozpoczęła się prezentacją Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego, zaprezentowaną przez dr. n. med. Mariusza Druźbickiego.

Następnie odbyło się wręczenie aktów przyznania stypendiów dla słuchaczy medycznych szkół policealnych przez wicemarszałka Jana Burka. Dy-



Wicemarszałek Jan Burek wręczył słuchaczom stypendia

plomy odebrali przedstawiciele młodzieży z poszczególnych szkół, którzy otrzymali stypendium.

W kolejnym etapie uroczystości odbyła się część artystyczna, w której uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół przy Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 w Rzeszowie wraz z gronem pedagogicznym.

Następnie goście udali się na zwiedzanie Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży, gdzie wicemarszałek Jan Burek wręczył upominki podopiecznym Zespołu Szkół.

Monika Konopka

## Deklaracja współpracy marszałków dotycząca Wiślanej Trasy Rowerowej

Marszałkowie ośmiu województw podpisali w Grudniadzu Deklarację Współpracy dotyczącą poparcia prezydenckiego projektu zmiany ustawy Prawo wodne. Dzięki temu możliwa byłaby budowa ścieżek rowerowych na wałach przeciwpowodziowych. W podpisaniu deklaracji wziął udział Prezydent RP Bronisław Komorowski. Województwo Podkarpackie reprezentował członek zarządu Bogdan Romaniuk.

Do deklaracji przystąpiły województwa: Kujawsko-Pomorskie, Lubelskie, Małopolskie, Mazowieckie, Podkarpackie, Pomorskie, Śląskie i Świętokrzyskie. Przez wszystkie te regiony przepływa Wisła – otoczona długą linią obwałowań przeciwpowodziowych. Podpisany w Grudniadzu dokument ma na celu działania na rzecz realizacji projektu Wiślanej Trasy Rowerowej, która ma szansę stać się narodowym produktem turystycznym.

*Cieszę się, że Marszałkowie zadeklarowali wspólny wysiłek na rzecz wdrożenia tego projektu. Być może za jakiś czas możliwa będzie podróż rowerem od źródła Wisły do jej ujścia. Dziś ok. 70% Polaków zapewnia, że ceni rower i coraz częściej wybiera właśnie aktywne formy spędzania czasu. To przedsięwzięcie jest adresowane do nich – mówił w Grudniadzu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski.*

Wiślana Trasa Rowerowa ma mieć ponad tysiąc kilometrów i ma to być nie



Członek zarządu Bogdan Romaniuk podpisał deklarację współpracy

tylko jeden z najdłuższych szlaków rowerowych w kraju, zapewniający bezpieczną podróż rowerem od Beskidów po Bałtyk, ale przede wszystkim markowy produkt turystyczny pozwalający na poznanie przyrody, kultury i dziedzictwa historycznego naszego kraju.

Trasa będzie się zaczynać na zaprze nad Jeziorem Czerniańskim przy zbiegu Czarnej i Białej Wisłki i prowadzić aż do wybrzeża Bałtyku, do Gdańska. Część trasy będzie biegła także przez Podkarpackie, a dokładnie przez jego północną część.

*Realizacja projektu to szansa na aktywizację wszystkich terenów wzdłuż Wisły, to także szansa dla nas, dla Podkarpacia, które przecież stawia na turystykę – podkreśla Bogdan Romaniuk – to jest przede wszystkim możliwość zaktywizowania pod względem turystycznym północnej części naszego regionu, a to z kolei może się przełożyć na rozwój gospodarczy tych terenów.*





**Daniel Kozik**

## Zaprezentowano efekty wykorzystania Funduszy Europejskich na Podkarpaciu

Dziennikarze z Podkarpacia po raz kolejny w tym roku mogli zapoznać się z inwestycjami zrealizowanymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, podczas dwudniowego wyjazdu studyjnego po województwie podkarpackim zorganizowanego przez Urząd Marszałkowski. Tym razem dziennikarzom prezentowane były projekty w zachodniej części naszego regionu.



Przedstawiciele podkarpackich mediów zwiedzili między innymi nowoczesny kompleks basenów i lodowisko w Dębicy, ekspozycję muzealną poświęconą kardynałowi Adamowi Kozłowieckiemu w Hucie Komorowskiej, zmodernizowany rynek i bazylikę mniejszą św. Mateusza w Mielcu. Mieli także możliwość zapoznania się z innowacyjnymi metodami wytwarzania wyrobów metalowych dla przemysłu lotniczego, obronnego i motoryzacyjnego w Zakładzie Metalowym „WB” w Woli Mieleckiej, czy nowinkami technicz-

nymi w Regionalnym Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania w Mielcu.

Dziennikarze w pierwszym dniu wyjazdu wzięli także udział w konferencji prasowej marszałka w Woli Chorzelskiej koło Mielca, gdzie pytali go o przyszłą perspektywę finansową i planowane inwestycje na Podkarpaciu.

Urząd Marszałkowski ma obowiązek podejmowania różnorodnych działań promujących Fundusze Europejskie. Jednym z nich jest informowanie opinii publicznej o inwestycjach realizowanych w szczególności ze środków RPO WP, zaś wyjazd z dziennikarzami jest doskonałym narzędziem realizacji tego działania. Wyjazd studyjny został sfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.





## Obchody 93. Rocznicy bitwy pod Zadwórzem

Z okazji obchodów 93. rocznicy bitwy pod Zadwórzem marszałek Władysław Ortyl wziął udział w uroczystościach, które odbyły się 18 sierpnia na Ukrainie. Podczas obchodów upamiętniono bohaterską śmierć 318 żołnierzy, w większości byłych obrońców Lwowa z 1918 roku, którzy polegli powstrzymując natarcie bolszewickiej armii konnej Siemiona Budionnego na Lwów. Przed obeliskiem na kopcu upamiętniającym poległych bohaterów zgromadziły się dziesiątki osób, które w ten sposób chciały uczcić pamięć o ponad 300 ochotnikach poległych w walce z bolszewikami. Marszałek Władysław Ortyl złożył kwiaty pod obeliskiem, który stoi na kopcu usypanym w miejscu, gdzie rozegrała się bitwa, a także na cmentarzu Obrońców Lwowa, na którym pochowani są Polacy polegli w walkach z Ukraińcami w latach 1918-1919 i w czasie wojny polsko-bolszewickiej z 1920 roku. W uroczystościach w Zadwórzem wzięli udział nie tylko mieszkańcy przygranicznych miejscowości, ale także z bardziej odległych terenów Podkarpacia.

MJP

## Marszałek Ortyl z wizytą w Kraju Preszowskim

23 sierpnia Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl złożył oficjalną wizytę w Kraju Preszowskim na Słowacji. Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo obydwu regionów od lat ściśle współpracują ze sobą na wielu płaszczyznach. Rozmowy Marszałka i Przewodniczącego Preszowskiego Petera Chudika dotyczyły przede wszystkim polsko-słowackich połączeń drogowych. Za najistotniejsze wyzwania obaj władarze stawiają sobie doprowadzenie do realizacji polsko-słowackiego odcinka korytarza europejskiego Via Carpatia, ale też alternatywnych dla niego innych połączeń drogowych zaplanowanych do realizacji w nowej perspektywie finansowej. Na spotkaniu poruszono również temat stanu przygotowania Programu Polska – Republika Słowacja 2014-2020, kształtu dokumentów programowych oraz celów strategicznych.

MJP



## Spotkanie Marszałka Województwa Podkarpackiego z Przewodniczącym Lwowskiej Administracji Państwowej

Pierwsze oficjalne spotkanie obu szefów regionów odbyło się 14.09.2013 we Lwowie, przy okazji Festiwalu Partnerstwa zorganizowanego przez Konsulat Generalny RP we Lwowie, przy współpracy władz obwodowych i miejskich Lwowa. Relacje polsko-ukraińskie rozwijają się i są coraz lepsze. Chcę wykorzystać moje doświadczenia ministerialne, parlamentarne i samorządowe aby móc je dalej pogłębiać – powiedział Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl podczas spotkania z przewodniczącym Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej Wiktorem Szemczukiem. Marszałek podkreślił kluczowe znaczenie umowy stowarzyszeniowej Ukrainy z Unią Europejską, której podpisanie planowane jest na listopad. Zaproponował także, aby grupa pracowników Lwowskiej administracji obwodowej odbyła praktyki w urzędzie

marszałkowskim, których celem będzie lepsze przygotowanie wspólnych projektów mających rozwijać oba regiony. Przewodniczący W. Szemczuk przyjął tę propozycję z wdzięcznością zapewniając, że władze obwodu lwowskiego starają się jak najwięcej robić dla zacieśnienia wspólnych kontaktów, począwszy od rozwijania infrastruktury przygranicznej aż po inspirowanie współpracy gospodarczej, kulturalnej i naukowej. Marszałek Władysław Ortyl i Przewodniczący Wiktor Szemczuk wzięli też udział w okrągłym stole miast i regionów partnerskich Lwowa i Obwodu Lwowskiego, w ramach którego zaprezentowano wspólny dorobek i zamierzenia w wielu dziedzinach, m.in. w dziedzinie kultury.

MJP



## Prezydent RP na Podkarpaciu

Prezydent Bronisław Komorowski odwiedził początkiem września Podkarpacie. W podrzeszowskiej Łące prezydent spotkał się z przedstawicielami władz gminy, organizacji pozarządowych oraz miejscowej szkoły, następnie złożył kwiaty na grobie Józefa Śliży, byłego wicemarszałka Senatu i działacza NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych. W Łące Bronisław Komorowski wręczył lokalnemu samorządowi Nagrodę Obywatelską Prezydenta za program realizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Sprawnej Inaczej w Trzebownisku, które od 20 lat opiekuje się niepełnosprawnymi i ich rodzinami. Podczas wizyty w Łące z prezydentem krótko rozmawiał marszałek Władysław Ortyl. Bronisław Komorowski gościł również w Sanoku i w Krośnie. Ostatnim punktem prezydenckiego pobytu na Podkarpaciu była wizyta na zamku w Odrzykoniu, gdzie wziął udział w inauguracji akcji Narodowego Czytania dzieł Aleksandra Fredry.

MJP





